

Para VISIE.

TAROT.

Deze maand

3. De Keizerin

De tarot heeft een boeiende ontwikkeling doorgemaakt vanaf haar ontstaan in de 14^e eeuw. Oorspronkelijk een kaartspel ontworpen voor recreatieve doeleinden, werd het in de loop van de eeuwen een medium voor waarzeggerij en een voertuig voor esoterische kennis.

Tekst: Anne-Marie Wegh

Illustraties: hermetism.free.fr/Avenieres

Onder invloed van occultisten hebben de afbeeldingen op de kaarten een ware evolutie doorgemaakt. Ze zijn verrijkt met spirituele thema's en symboliek uit onder andere de alchemie, de Bijbel, het Jodendom, de kabbala, de astrologie en de godenmythes van het oude Egypte en de oude Grieken.

Ook het assortiment is explosief toegenomen. Heden ten dage is er keuze uit honderden verschillende uitvoeringen en thema's (China Tarot, Michelangelo Tarot, Gothic Tarot et cetera).

Voor ParaVisie belicht Anne-Marie Wegh iedere maand een kaart uit de grote arcana. Welke herkomst en betekenis hebben de beelden en symbolen die gebruikt zijn door de ontwerpers?

Naast bekende decks als de Tarot van Marseille, Rider-Waite, Oswald Wirth en de Thoth Tarot, wordt ook een heel bijzondere uitvoering van de tarot besproken. In de kapel van het sprookjesachtige kasteel *Château des Avenières* in Frankrijk, zijn de muren bekleed met levensgrote afbeeldingen van de grote arcana in prachtige mozaïek. Een geweldig kunstwerk met deels gangbare, deels unieke symboliek. Een ware schat voor de tarot-liefhebber én de spirituele zoeker! >

De kaart van de Keizerin heeft meerdere lagen. Zij staat onder andere voor het vrouwelijke in de mens (de anima in de Jungiaanse psychologie) en voor het vrouwelijke aspect van God. Als anima is zij de wederhelft van de keizer - de animus. Hun versmelting - het heilige huwelijk - leidt tot een vereniging met God.

Van de 15^e eeuwse Visconti-Sforza decks zijn twee kaarten van de Keizerin bewaard gebleven. Op het eerste oog lijken zij geen bijzondere symboliek te bevatten. Op beide kaarten houdt de Keizerin een schild vast met een adelaar erop. Deze adelaar vinden we ook terug op het familiewapen van de adellijke Visconti's, dus is een verklaarbaar element. Dat de adelaar op deze kaart wel degelijk ook een spirituele betekenis heeft, wordt pas duidelijk als we het hele Visconti-Sforza deck bestuderen, en als we Keizerin-kaarten uit latere eeuwen ernaast leggen.

Twee versies van de Visconti-Sforza Keizerin (15^e eeuw)

Embleem uit: 'The Hermaphrodite Child of the Sun and Moon' (auteur onbekend, 1752)

Gravure uit: 'Emblemata moralia & bellica' (Jacob de Heyden, 1615)

Alchemie

In de traditie van de alchemie, die hoogtijdagen beleefde in de 15^e eeuw, staat een adelaar – de koning der vogels – voor de voltooiing van het proces van godsrealisatie.

Op de gravure van Jacob de Heyden uit 1615 zien we een adelaar balancerend op twee pilaren. Deze pilaren staan voor de innerlijke dualiteit, die omgevormd moet worden tot een (goddelijke) eenheid. Ze zijn verbonden met een touw, waaraan een trouwring hangt; een verwijzing naar het heilige huwelijk.

De alchemie gebruikt voor de versmelting van de dualiteit vaak het beeld van het samengaan van een koning en koningin. De illustratie uit *Rosarium Philosophorum* is een voorbeeld hiervan. We zien een koninklijk paar, liggend in het water, hetgeen betekent dat dit proces plaatsvindt in ons onderbewuste. De vleugels symboliseren de voltooiing van het proces van eenwording. Eén hand van de koning ligt op zijn geslachtsdelen. De boodschap hiervan is dat de seksuele energie bewaard moet worden om het goddelijke te kunnen ervaren.

Uit: 'Rosarium Philosophorum' (circa 1550)

Deze krachtige oerenergie in onze onderbuik moet omhoog geleid worden naar de hogere chakra's. In veel spirituele tradities wordt de uitdaging van het verkrijgen van meesterschap over de seksuele impulsen gesymboliseerd door een machtige draak die overwonnen moet worden (zie illustratie links).

Het 'Magnum Opus' van de alchemist uitgedrukt in beelden (illustratie uit circa 1400). De koning en koningin zijn versmolten tot één figuur, ook wel rebis of hermafrodit genoemd. De overwonnen draak ligt aan hun voeten. De drie slangen in de beker staan voor de drie energiebanen die betrokken zijn bij een kundalini-ontwaken. De vleugels, en de ouroboros in de hand van de koning, verwijzen naar de voltooiing van de innerlijke eenheid.

Koninklijk paar

Met de eeuwen wordt duidelijker dat de kaarten nummer 3 en 4 van de tarot – de Keizerin en de Keizer – staan voor het alchemistische koninklijke paar, dat versmelt tijdens het proces van godsrealisatie.

De Keizerin van de Tarot van Marseille (17^e en 18^e eeuw) zit op een troon met een rugleuning die de suggestie wekt van twee vleugels; het symbool voor spirituele voltooiing. Hiermee wordt de symboliek van de adelaar versterkt.

De Keizerin van de Italiaan Carlo Della Rocca (begin 19^e eeuw) maakt met beide handen het teken van het heilige huwelijk (twee vingers tegen elkaar). Met haar rechterhand wijst ze met de twee vingers naar de adelaar. >

Twee versies van de Tarot van Marseille: Jacques Vieville (circa 1650) en Jean Dodal (1701-1715)

Reproductie (Classic Tarot) van een Italiaanse tarotkaart uit begin 19^e eeuw (ontwerper Carlo Della Rocca).

Oswald Wirth

De Keizerin van de occultist Oswald Wirth (1889) heeft echte vleugels. Wirth verrijkt de kaart met elementen die verwijzen naar een visioen van de apostel Johannes, uit het Bijbelboek Openbaring: een kroon van sterren en een maansikkel onder naar voeten.

Chateau des Avenières (1917)

Oswald Wirth Tarot (1889)

De vrouw, het Kind en de draak

¹En er verscheen een groot teken in de hemel: een vrouw, bekleed met de zon, en de maan was onder haar voeten en op haar hoofd een kroon van twaalf sterren.

²En zij was zwanger en schreeuwde het uit in barensnood en in haar pijn om te baren.

³En er verscheen een ander teken in de hemel. En zie: een grote vuurrode draak met zeven koppen en tien hoorns. En op zijn koppen zeven diademen.

⁴En zijn staart veegde het derde deel van de sterren van de hemel en wierp die op de aarde. En de draak stond voor de vrouw, die op het punt stond te baren, om haar Kind te verslinden, zodra zij Het gebaard zou hebben.

⁵En zij baarde een Zoon, een mannelijk Kind, dat alle heidenvolken zal hoeden met een ijzeren staf. En haar Kind werd weggerukt naar God en naar Zijn troon.

(Openbaring 12:1-5)

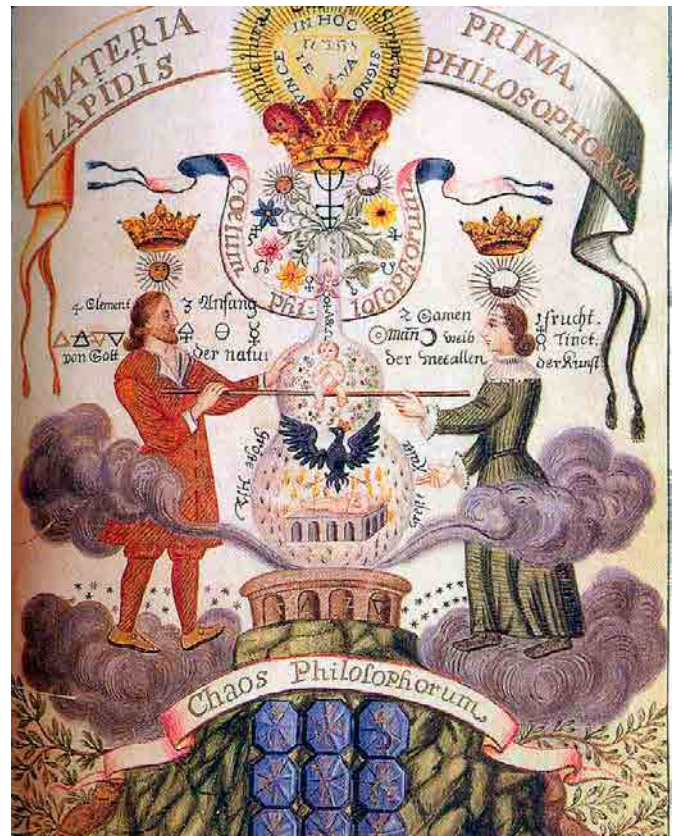
Dit zijn beelden van een kundalini-ontwaken dat Johannes doormaakt. De vrouw staat voor zijn ziel die op het punt staat het goddelijke 'te baren'. Johannes heeft hiervoor een jarenlang louteringsproces doorgemaakt. De kroon met twaalf sterren staat voor zijn spirituele voltooiing. Het goddelijke licht stroomt ongehinderd door hem heen (zijn ziel is 'bekleed met de zon'). Hij heeft de dualiteit/de materie (de maan) overwonnen.

De goddelijke geboorte wordt bedreigd door een grote, vuurrode draak. Ook hier staat een draak voor de dierlijke driften in de mens. De kleur rood verwijst naar het eerste chakra, de energie die gericht is op onze meest basale (lees: dierlijke) behoeftes.

De ijzeren staf waarmee het Kind zal hoeden, staat voor de werkolom van Johannes waarin stromend de kundalini-energie.

De geboorte van dit goddelijke kind is het resultaat van het heilige huwelijk. Ook de alchemie gebruikt het beeld van de geboorte van een kind, als onderdeel van het Magnum Opus (zie illustratie rechts).

De Keizerin in de kapel van Château des Avenières lijkt grotendeels op de Keizerin van Oswald Wirth. Op het schild in haar hand zien we een feniks in plaats van een adelaar. Deze mythische vogel, die verrijst uit zijn as, staat voor het proces van spirituele wedergeboorte. De slangen om haar onderarm verwijzen naar de kundalini (zie afbeelding op pagina 39).

Alchemistische illustratie van het 'Magnum Opus' (18e eeuw)

De Rider-Waite-Smith Keizerin

Arthur Waite en Pamela Colman-Smith hebben aan de Keizerin elementen toegevoegd die haar tevens een macro-kosmische betekenis geven. De RWS-Keizerin is God de Moeder: het vrouwelijke aspect van God, dat zich niet alleen in de mens bevindt (de kundalini in ons bekken), maar ook buiten de mens. Zij is de dragende, voedende energie waaruit het universum is opgebouwd.

De plaatsing van de Keizerin in de natuur verwijst naar haar macro-kosmische betekenis. Het koren op de voorgrond is een attribuut van Demeter, de Griekse godin van de landbouwgewassen en de oogst.

Op de jurk van de Keizerin zijn granaatappels afgebeeld. Zoals we al zagen bij de kaart van de Hogepriesteres, staan granaatappels, vanwege hun rode kleur en vele zaden, voor de kundalini: het 'goddelijke zaad' in ons bekken, ter hoogte van het eerste chakra (kleur rood).

De Rider-Waite-Smith Keizerin (1909)

'De terugkeer van Persephone', Frederic Leighton (1891)

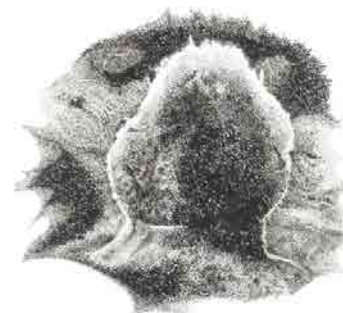
De granaatappel speelt een belangrijke rol in de bekende Griekse mythe over de ontvoering van Persephone, de dochter van Demeter, door Hades, de god van de onderwereld. Een verhaal dat gezien wordt als een verklaring voor de wisselende seizoenen, maar dat op een dieper niveau staat voor een kundalini-ontwaken.

Persephone (de kundalini) wordt tegen haar wil door de god Hades meegenomen naar de onderwereld (de kundalini zit 'opgesloten' in het bekken). Demeter is ontroostbaar en gaat in de rouw, waardoor al het groen op aarde stopt met groeien (spirituele dorheid, geen verbinding meer met God ervaren). Zeus, de vader van Persephone, beveelt Hades om haar terug te brengen. Hades, echter, verleidt Persephone om zes zaden (bij het zesde chakra vindt het heilige huwelijk plaats) van een granaatappel te eten, waardoor ze ieder jaar een paar maanden terug moet naar de onderwereld. Persephone wordt bevrijd uit de onderwereld (het bekken) door de god Hermes, de god met de *caduceus*, die staat voor een kundalini-ontwaken.

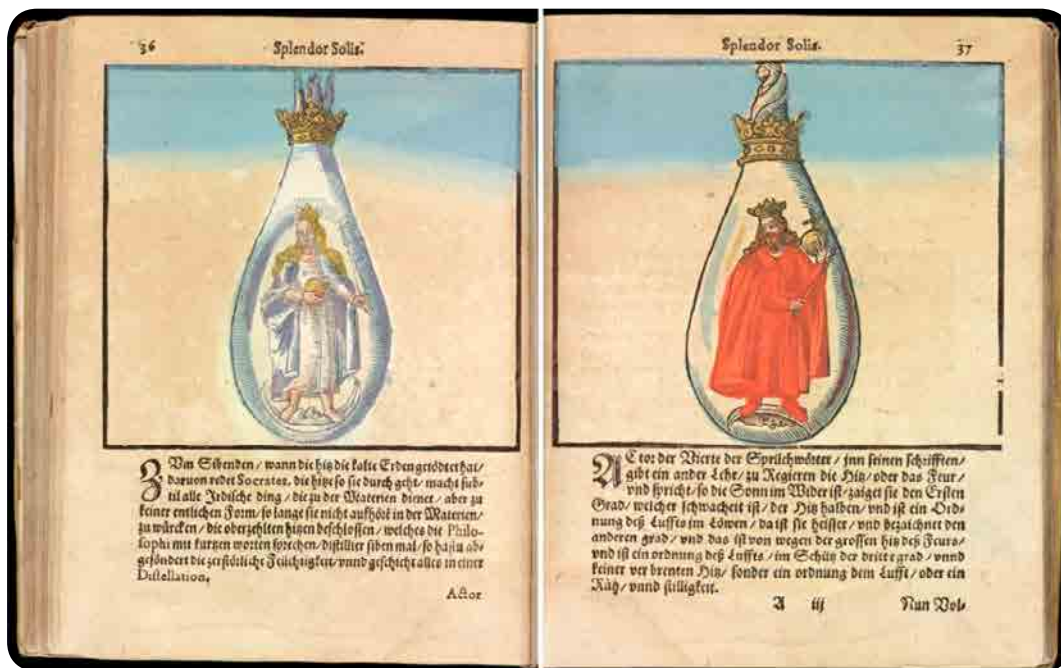
Kunstenaar Frederic Leighton heeft de diepere betekenis van deze mythe verwerkt in zijn schilderij uit 1891 (links). We zien Hermes met in één hand de *caduceus* en zijn andere arm om Persephone heen; een uitbeelding van het versmelten van het mannelijke en het vrouwelijke. Deze interpretatie wordt bevestigd door de beide de handen van Persephone, die het teken van het heilige huwelijk maken.

De RWS-Keizerin zit op een oranje-rood doek en leunt tegen een oranje kussen. Deze kleuren verwijzen naar de verblijfplaats van de Keizerin (de kundalini) in de mens: in het bekken, ter hoogte van het eerste en tweede chakra (respectievelijk rood en oranje).

Rechts op de kaart zien we een beekje met water dat stroomt vanaf een boom, die de vorm heeft van een dennenappel (pijnappel), naar de voeten van de Keizerin. Dit water symboliseert de kundalini-energie die stroomt vanaf het bekken naar de pijnappelklier. >

Pijnappelklier

Uit het alchemistische manuscript 'Aureum Vellus' (1598)

De kleur wit van de jurk van de Keizerin staat voor het vrouwelijke. In de alchemie staan de kleuren wit en rood voor de tegenstellingen van de dualiteit die tot een eenheid gebracht moeten worden. Vaak wordt hiervoor het beeld gebruikt van een huwelijk tussen een in het wit geklede koningin en een in het rood geklede koning.

Ook de hartvorm van het schild op de RWS-kaart, en het symbool van de planeet Venus (op het schild, op het zwarte kussen, en de granaatappels), zijn elementen die verwijzen naar de dualiteit, waarvan de Keizerin één helft vertegenwoordigt:

Keizerin - keizer
 Vrouwelijk - mannelijk
 Venus - Mars
 Hart (gevoel) - hoofd (denken)

De RWS-Keizerin staat tevens voor een voltooid spiritueel ontwaken: de scepter, de kroon met twaalf sterren en de lauwerkrans op haar hoofd, drukken dit uit. Een scepter staat voor autoriteit/meesterschap. De scepter op deze kaart heeft bovenaan een *globe* (aardbol) en staat voor meesterschap over het aardse/de materie. De sterren op het hoofd van de Keizerin hebben de vorm van een hexagram (zespuntige ster): het symbool dat de versmelting van de tegenstellingen uitdrukt.

De lauwerkrans (een krans van lauriertakken) verwijst naar meesterschap over de seksuele driften. Een betekenis die ontleend wordt aan de Griekse mythe van Apollo en Daphne. De god Apollo achtervolgt de riviernymph Daphne (een naam die Laurier betekent), gedreven door lusten. Wanhopig roept zij de hulp in van haar vader de riviergod Penues. Deze verandert zijn dochter in een laurierboom, waardoor zij ontsnapt aan Apollo's aanhoudende avances. Apollo maakt van de takken van de laurierboom een krans, die vervolgens een symbool wordt voor kuisheid.

De moraal van deze mythe is dat de kundalini-energie alleen kan ontwaken en uitgroeien tot een 'levensboom', die reikt tot aan de kruin van de mens, als de seksuele energie wordt bewaard. Een laurierboom is het hele jaar door groen. Dit symboliseert de onsterfelijkheid van de mens na een voltooid kundalini-ontwaken.

De RWS-Keizer

Thoth Tarot

Ook de Thoth-Keizerin zit vol met symboliek. Volgens Aleister Crowley staat de Keizerin voor zowel het (lage) materiële als het hoogste spirituele. Haar troon van waterspiralen staat voor haar geboorte uit water. Water is een vrouwelijk element, net als de maan. Op een dieper niveau verwijst een geboorte uit water naar een kundalini-ontwaken.

De lotusbloem in de rechterhand van de Keizerin is een klassiek symbool voor spirituele perfectie. De blauwe lotus werd gezien als de heiligste van alle bloemen in het Oude Egypte. Crowley noemt haar in zijn *Book of Thoth*: 'de blauwe Lotus van Isis, symbool voor het vrouwelijke'.

Op het schild aan de voeten van de Keizerin zien we een dubbelkoppige adelaar. De twee koppen versterken de alchemistische betekenis van de adelaar: godsrealisatie, als resultaat van het overstijgen (versmelten) van de dualiteit. Meestal worden de koppen naar buiten gedraaid afgebeeld (zie illustratie uit *Figurarium Aegyptiorum Secretarum*). Crowley heeft ervoor gekozen om ze naar elkaar toe te draaien, en een versmelting van zon en maan ertussen te plaatsen, waardoor de symboliek van eenwording wordt versterkt.

Uit: *'Figurarium Aegyptiorum Secretarum'*
(18e eeuw)

Conclusie

De kaart van de Keizerin heeft meerdere lagen. Zij staat voor het vrouwelijke in de mens (de *anima* in de Jungiaanse psychologie) en voor het vrouwelijke aspect van God. Als *anima* is zij de wederhelft van de keizer – de *animus*. Hun versmelting – het heilige huwelijk – leidt tot een vereniging met God.

Als vrouwelijk aspect van God bevindt de Keizerin zich zowel in ons bekken (de kundalini-energie), als in de totale fysieke schepping. Als we om ons heen kijken is alles wat wij kunnen zien, en alles wat groeit en bloeit, 'de Keizerin'.

De Keizerin staat tevens voor de 'voltooiing van de natuur'. In de visie van de alchemie is de natuur/de mens is niet 'af'. Een proces van sublimatie (vergoddelijking) is nog nodig (het *Magnum Opus*). De kroon en scepter van de Keizerin staan voor een voltooid proces van transformatie en voor meesterschap over het aardse/dierlijke. >

De Thoth-Keizerin (1969)

De pelikaan die haar jongen voedt met haar eigen bloed, linksonder op de kaart, is ook een klassieke metafoor, uit onder andere de alchemie en het christendom. Crowley zelf legt dit uit als Moeder Natuur die haar kinderen (ons) voedt. In het christendom staat de zichzelf verwondende pelikaan voor de zelfopoffering van Christus voor het heil van de mensheid. In de alchemie staat de pelikaan voor de zelfopoffering van de spirituele aspirant: de opoffering van het ego – en het lijden dat hiermee gepaard gaat – om het goddelijke te realiseren.

De Keizerin bereiken is niet gemakkelijk, zoals deze oude alchemistische illustratie prachtig in beeldtaal laat zien: hiervoor moet een steile berg met doornstruiken beklommen worden.

The Tarot of the Golden Serpent
(Sebastian Haines, 2009)

[www.thegamecrafter.com/
games/tarot-of-the-golden-
serpent](http://www.thegamecrafter.com/games/tarot-of-the-golden-serpent)

Een kaart vol met treffende symbolen die zowel de aardse als de spirituele kant van de Keizerin tot uitdrukking brengen, inclusief een mystieke roos en een scepter met Cupido; symbool voor de (goddelijke) liefde, die aan de basis ligt van de hele schepping.

Tarot of the Wild Unknown
(Kim Krans, 2012)

www.thewildunknown.com

Een kaart met mooi gekozen, krachtige symboliek. De boom staat voor de (groeikracht van de) natuur, maar kan ook worden geïnterpreteerd als een 'levensboom': de 'kundalini-boom' die in de mens groeit vanaf het bekken naar de kruin. De kleur rood suggereert (kundalini-)vuur. De maan is een symbool voor het vrouwelijke en voor de dualiteit.

The Fairytale Tarot
(Yoshi Yoshitani, 2019)

www.yoshiyoshitani.com

Maria is hier afgebeeld als 'Onze-Lieve-Vrouw van Guadalupe', één van haar katholieke titels. In de symbolische laag van de Bijbel personifieert Maria zowel het vrouwelijke in de mens, als het vrouwelijke aspect van God (de kundalini), net zoals de Keizerin van de Tarot. Een voorbeeld is haar aanwezigheid bij de Bruiloft in Kana (een metafoor voor het heilige huwelijk), waar Jezus water in wijn verandert (een metafoor voor godsrealisatie).

Mythical Tarot

(Kayti Welsh-Stewart, Ravynne Phelan, 2016)

www.ravynnephelan.com
www.animantras.com

De Keizerin wordt omringd door de vijf elementen uit de Chinese filosofie: hout, vuur, aarde, metaal en water. Op haar kleed staan symbolen die verwijzen naar haar spirituele betekenis: een (levens)boom, de zon en de maan en een waterstroom. In haar handen houdt zij een ei: symbool voor vruchtbaarheid en (weder)geboorte.

Rich Black Tarot (Rich Black, 2019)

www.rblack.org

De schoonheid en vruchtbaarheid van de natuur worden kernachtig uitgedrukt door het beeld van een bloem met vlinder, en de zon. Een vlinder is tevens een klassiek symbool voor transformatie.

ANNE-MARIE WEGH SCHRIJFT BOEKEN OVER DE DIEPERE BETEKENIS VAN BIJBELVERHALEN EN BEGELEIDT STILTEREAITES. HAAR LAATSTE BOEK ONTRAFELT DE RELATIE TUSSEN JOHANNES DE DOPER EN JEZUS: 'JOHANNES DE DOPER DIE JEZUS DE CHRISTUS WERD' (ISBN 9789082502305).

VOOR MEER INFORMATIE
www.anne-marie.eu